

Sygn. akt V CSK 153/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa M.M.

przeciwko E. S.A. w S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 września 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 14 września 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołując się na potrzebę wykładni przepisów prawa wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, to jest art. 446 § 4 k.c. oraz na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.).

Odwołanie się do przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, chociaż budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym one polegają), nie doczekał się wykładni bądź, że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć.

Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

Praktyka określania stosownej wysokości zadośćuczynień w związku ze śmiercią najbliższych dopiero się kształtuje, ale art. 446 § 4 k.c. był już wielokrotnie przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego. O problemach, jakie wiążą się z wykładnią tego przepisu Sąd Najwyższy wypowiedział się szerzej m.in. w wyroku z 17 kwietnia 2015 r., III CSK 173/14 (nie publ.), wskazując, że dotyczą one przede wszystkim rozgraniczenia przesłanek decydujących o powstaniu i zakresie przewidzianego w nim roszczenia od roszczenia mającego podstawę w art. 446 § 3 k.c. oraz określenia wysokości świadczeń, jakich na obu tych podstawach mogą żądać uprawnieni. Sąd Najwyższy stwierdził, że w sprawach o zadośćuczynienie pieniężne za śmierć osoby najbliższej indywidualizacja ocen w zakresie dotyczącym rozmiaru krzywdy i wysokości zadośćuczynienia musi doznawać ograniczeń. W przypadkach, w których okoliczności przydatne do określenia rozmiaru krzywdy osoby najbliższej i należnego tej osobie

zadośćuczynienia są podobne, powinny być zasądzone podobne kwoty zadośćuczynienia. Ogólny poziom życia społeczeństwa, jako punkt odniesienia dla wysokości zadośćuczynienia pozwala określić wynikające z zasądzonej sumy możliwości nabywcze uprawnionego. W zamożniejszym społeczeństwie osiągnięcie celu zadośćuczynienia - skompensowanie krzywdy przez użycie zasądzonej sumy na zaspokojenie potrzeb konsumpcyjnych - uzasadnia zasądzanie wyższych sum niż w społeczeństwie uboższym. Nieuwzględnienie przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa mogłoby jednak prowadzić do wzbogacenia uprawnionego.

W wyroku z 17 kwietnia 2015 r., III CSK 173/14 (nie publ.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, jakie okoliczności powinny decydować o wysokości zadośćuczynienia przyznawanego w związku ze śmiercią osoby bliskiej, a w wyroku z 7 kwietnia 2017 r., V CSK 448/16 (nie publ.) wskazał na tendencje w określaniu wysokości zadośćuczynień, ukształtowane w orzecznictwie dążącym do ujednolicenia podejścia do przypadków, które można uznać za podobne. Z orzecznictwa tego płynie wniosek, że aktualnie świadczenia zasądzone na podstawie art. 446 § 4 k.c. kalkulowane są na wyważonym, umiarkowanym poziomie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone

w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego wyroku nie pozwala stwierdzić, żeby skarga kasacyjna powoda była oczywiście uzasadniona w znaczeniu przytoczonym wyżej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

aj